

יעקובה כהן: ממעצבי המודיעין הישראלי

יעקובה כהן, מחנך, סוכן, לוחם ומסתערב בכל רמ"ח איבריו, יישם הלכה למעשה את הערך שהתחנך עליו: "לפקודה תמיד אנחנו"

בירנית מלצר

עורכת משנה

יעקובה כהן כמעצב דמות ותפקידו של המסתערב בפלמ"ח

יעקובה כהן, בן למשפחה שעלתה ארצה מאיראן ב-1903, נולד ב-1924 וגדל בנחלת ציון, ירושלים, "בימים שגן סאקר שאנו מכירים היום לא היה אלא שדה חיטה בחורף עם כרמי זיתים", כך תיאר. בריאיון ל"מכון יגאל אלון" סיפר שאת המנטליות הערבית למד כנער שובב במיוחד, שנהג לגנוב זיתים מכרמי השיח' באדר ולהתגושש עם הנערים הערביים השכנים. השיח' עצמו היה בן בית בבית סבו, שהיה דייר באחד מבתי השיח'. אז, סיפר כהן, היחסים עם השכנים הערביים היו קרובים, לפחות עד למאורעות 37-1936, ומשום שדיירי השכונה היו בעיקר "אורפלים" (יהודים סורים וטורקים) דוברי ערבית, נעשתה שפה זו שגורה בסיו.

בשנת 1942 גייס לפלמ"ח והוא נער בן 17, היישר מההכשרה

ב-13 באוקטובר הקרוב תמלא שנה להילקח מאתנו יעקובה כהן ז"ל. לפני כ-21 שנה, במוצאי יום הזיכרון, כשהוזמן להדליק משואה בהר הרצל, נחשף לציבור טפת מעשייתו הביטחונית והמודיעינית מאז התגייס לפלמ"ח ב-1942. על קברו ספדו לו בהתרגשות, בחיבה ובהערכה ראש אמ"ן ו"המוסד" בעבר האלוף מאיר עמית וראש חשב"כ כיום אבי דיכטר. מטבע הדברים, גם הסופדים נמנעו מלפרט על אודות פועלו בעולם הצללים של הביון והמלחמה בטרור. במאמרי העיתונים בשבוע פטירתו נפתח צוהר רחב יותר לדמותו, וניתן לקוראים להתרשם שמדובר בדמות ייחודית, איכותית וערכית - גיבור של ממש ולא לתפארת המליצה. גם כאן לא ניתן לו לפרוס את הישגיו המקצועיים כמסתערב ואת תרומתו למודיעין הישראלי. בחרנו להעלות על הכתב קמפוצץ מהישגיו המודיעיניים, בתקווה שפועלו כסוכן וכמחנך יהיה נר לרגלנו.

היה כי עליהם לעבד עבדה פזית קשה למחייתם, מבודדים על ראש הר, בעוד המחלקה הערבית המקבילה ב'הגנה', שהבריה היו כפופים לבריטים, אומנו וסומנו וחיו חיים טובים בעיר.

לאחר חצי שנה בח'ריבה הועבר יעקובה עם פלוגתו לזרע ומשם לאלונים. כאלונים החלו ללמוד ערבית מדוברת וכתובה, דת ותרבות אסלאמית. לימודי הדת והתרבות היו דלים, ואלון שהיה ער לעובדה זו שלח את אחד מחברי הקיבוץ אל השיח' של מסגד אל-אקצה בירושלים, שילמד מפיו את הקוראן, התפילות, החידים (התורה שבעל-פה), השיירה, ההגוי והסנהגים. אחרי שלושה חודשים חזר החבר והחלה תכנית הכשרה ברמה אחרת לגמרי, שכללה את כל התכנים העיוניים ואף מערכת תלבושות ותחפושות כדי להתערות בקהילה הערבית.

גם לאחר הכשרה זו עוד לא ידעו אנשי 'ההגנה' והפלמ"ח בוודאות עד כמה מסוגלים אנשיהם למלא את התפקיד שיועד להם. תחילה נטל יעקובה משימות ריגול ומעקב בקרב הקהילה הערבית בגליל העליון, בעיקר אחד ראשי הוועד הערבי העליון. הוא וחבריו נהגו לעקוב אחר אישים וסנהגים מוסלמיים, סיפר יעקובה, עד שידעו את סדר יומם על כורזו והיו יכולים לחסלם ברגע פקודה.

אלא שחששות הארגון הם דבר אחד, וציפיית יעקובה מעצמו דבר אחר היו. יעקובה התאפיין במיוחד ב"פעילות הניספת" שנהג לתכנן בעצמו. הוא לא הסתפק בהוראות מלמעלה והחליט שלאחר כל האימונים הללו עליו לנסות להשתתף למסגר ג'רני בחיפה ולהתפלל באחד המוסלמים, וכך היה. כשהגיעה, מהר מאוד, השמועה ליגאל אלון, הוא נדהם מאומץ לבו של יעקובה ופקפק בסיפורים. אחרי שבוע אחגר את יעקובה: הוא רצה לראותו במו עיניו נכנס שוב למסגד. יעקובה נענה לאתגר: ביום שישי הבא חלף

בקיבוץ כנרת. אז עוד לא נקרא הפלמ"ח בשמו, ורק אחרי שגויסו לכוחותיו שש פלוגות נקרא שמו פלמ"ח. יעקובה היה בפלוגה א' שמטרתיה היו ערסילאיות כמו קיומו של הארגון עצמו: לשרת את עם ישראל בבוא היום, ובינתיים להתאמן ולעבוד בקיבוץ למחייתם.

הפלוגה של יעקובה ישבה בדורות שבדרום וחיכתה לרומל. נחום שריג, אז מפקד הפלוגה, הבחין בנתונים האישיים של יעקובה הצעיר והתרשם מיכולתו לשוחח עם הברווים ולבוא עמם בדיו דברים בערבית מקומית. הוא ביקש ממנו שיצטרף למחלקה הערבית של הפלמ"ח בח'ריבה, בסודי סודית. יעקובה נענה לבקשה ועזב את דורות לטובת ח'ריבה.

אנ המוטליות הערבית למו כנער שורב במיחו, שנהג לגנוב זיתים מכרמי השיח' באדר ולהתגושש עם הנערים הערביים השכנים

בח'ריבה, על הר הכרמל, מעל חודשת הארבעים, עמד בחד בית אבן מתקופת העות'מאנים, וסביבו חצר מוקפת חומה. שם הוא פגש את מפקדו החדש, יצחק חנקין, שנחשב למבצחה בענייני ערבים. הכשרת המחלקה הייתה אז מצימצמת, סיפר יעקובה, והם בעיקר עבדו בחציבה ב'נשר' ביום, ושמו על המחצבה בלילה. רק בין לבין למדו ערבית מדוברת מספר לימוד שהיה כתוב בעברית, אך מכיוון שהערבית הייתה שגורה בפיו לא נזקק לו כלל. לכתוב הם לא למדו, ורק מאוחר יותר הוא רכש מיומנות זו.

כך החל יעקובה הנער בדרכו כמסתערב במחלקה הערבית של הפלמ"ח. המחלקה הייתה חשאית וכל שידעו חבריה

על פניו של אלק בדרכו למסגד, התפלל ויצא.

יעקובה, גיבור השעה, נתבקש להיות בפרוטרוט על החוויה, על המנהגים ועל מה שראה וכן להכין את חבריו להיכנס למסגדים ולהתפלל. מאז, בכל יום שישי היו הבחורים נכנסים למסגדים, מתפללים ומאזינים לדרשות ולהטפות של הסתה ביהודים. יעקובה וחבריו היו יוצאים מהמסגדים ומדווחים מן השיח' שהתלהם ביהודים, מה אמר וכדומה. יעקובה דחף עוד את גבולות הסיכון, ובפורץ-דרך היה הראשון שחדר ליקובת אל-סחרה' (ביפת הסלע) ולמסגד אל-אקצה, להתפלל.

הסיכון יעקובה החל מעצב לעצמו את זרכו ואת גבולות יכולתו. את תעלולי הנעורים החליף כעת במטרות אסטרטגיות של לחם. כך החליט שעליו להשיג תעודת זהיו אותנטית של ערבי מוסלמי. לצורך כך שיטט בסטטאות ירושלים וחפץ מידע על אדם שיאות להנפיק לו תעודה כזאת. כעבור זמן-מה שמע מפי ערבים שעברו בנמל יפו שיש בתל א-ריש שיח' ש"יסדר לו תעודות". לשם כך היה עליו להסציא תמונה שלו, חתומה בידי מוכתר שסכירו. לקח יעקובה תמונה ופנה למוכתר ביפו. הציג עצמו כערבי מסוריה שמחפש עבודה בפלסטינה, אך אינו מוצא משום שאין לו תעודות. נתרצה השיח' וחתם על התמונה. בצהרי היום כבר הייתה לו תעודת זהיו של ערבי מוסלמי מסוריה ושמו ג'מיל מוחמד רושדי. באותו שבוע ארגן גם לחבריו לפלוגת תעודה כזאת.

ראשי הפלוגה כבר הבינו מאיזה חומר קורץ יעקובה, ולכן כשהחליטו, לראשונה בתולדות הפלמ"ח, לשלוח מישהו להיטמע באוכלוסייה הערבית לתקופה ארוכה, מנו אליו כמובן. יעקובה הסכים לעבור כחורני בנמל חיפה עם פועלים ערבים מרלת העם של שכם, טול כרם וגנין. יום אחד, בעודו מתכוון למשימה, קיבל פתק שנתלש מפוסק

רשימית ובו כתוב: "נחשא מכתב זה הוא מאנשי שלרמונ. אנא דאג לו במוסכם לעבודה בנמל חיפה. על החתום, יצחק שדה". הפתק כוון לאבא חושי שיחיה אז ה"מלך" של חיפה וכל יכול בנמל. יעקובה החליף את סלבושיו בג'קט קרוע ובמכנסיים מאובקים, שם לראשו כאפייה, ומרח שיגורתיו בברלנטין ליצור רושם של ערבי כפרי שמגיע לעיר הגדולה כרגש.

שלושה חודשים עבר יעקובה כחורני בנמל. הוא נשא על גבו שקי סחורות כסודר ועשה כל עבודה פיזית קשה אחרת שחטילו עליו, תמורת 30 גרוש ליום. הוא ישן עם שאר החורנים בחנויות מקומיות, על בגדיו שהונחו מגולגלים ברצפה הקרה, אכל מזון בסיסי של פיתה ערבית בפלפל, אך יותר מכול סבל מהוסר ההיגיינה האישית.

הוא נאלץ לבלוע את גאוות הפלמ"חניק שאפיינה אותו ולסבול את יחסם של היהודים כלפיו כאל חורני לכל דבר

יעקובה היה רעב וראשו נתמלא כינים. הוא נאלץ ללמוד לבלוע את גאוות הפלמ"חניק שאפיינה אותו ולסבול את יחסם של היהודים כלפיו כאל חורני לכל דבר. לאחר שלושה חודשים נשבר יעקובה ודרש ממפעילו לשחררו מהמטלה, שכן לא היה בה תכלית מודיעינית אלא תרגיל ההתבוללות בערבים, ואין ספק שהצלוח בה. סוף טוב חזיל טוב, יעקובה שוחרר ממשימתו והובא היישר לביתו של יצחק שדה, זה אישר שמילא את תפקידו נאמנה ועמד במבחן.

בתפקידים כמסתערבים שיטטו יעקובה וחבריו ברחבי הארץ בערבים ואספו מידע מודיעיני שלא היו יכולים

כנהג מכונית בקו טריפולי-ביירות למד יעקובה את המסלול
על כוריו והחל אוסף מידע על בתי היקוק בצפון לבנון

להשיג כיהודים או במראה יהודי. בסיודם, שרטטו ותכננו מיצוי נקודות אסטרטגיות בריטיות וערכיות שאיימו על היישוב. כך למשל בפיצוץ הנשרים - יעקובה אסף חומר מודיעיני, מיפה תכנו והשתתף בפעילות עצמה. בפיצוץ גשר דמיה אף נמצע מדי ערבי שתקף אותו ואת חבריו בשברייה. זו הייתה הפעם הראשונה שנאלץ יעקובה להדג אדם. עוד יותר גרוע חש כששמוע שבאותה פעילות לילית בגשר חיזו נהרגו יחידים וייץ ונחמיה שיין. יעקובה כאב מאוד את מותם ואת היעלמותם של חברים אחרים במבצעים אחרים, ובכל שנות פעילותו חיפש אחר גופותיהם והעניין בדבר הימצאותם. חברים הוא לא שכת.

בין ביירות לדמשק: המודיעין הישראלי סחלחל במדינות האויב

יעקובה המשיך להרחיב את גבולות תפקידו וכעת הוזמן לצאת לדרך להכתרת המלך חירדני, לראשונה הוחלט לשלוח מסתערב לפעול מחוץ לגבולות המדינה. את, ב-1946, לקראת

ההכתרה, הובטח לכל הפלסטינים שיוכלו להיכנס ולצפות בהכתרה בלי צורך בהיתרים, מלבד תעודת זהו פלסטינית. בלי לחשוב פעמיים נסע לירושלים ועלה לאוטובוס מלא ערבים לנסיעה ארוכה לירדן. בעמאן חלק חדר במלון עם עוד ארבעה פלסטינים.

בסוף 1947, לקראת סלחמת השחרור, פנו סמרים מרזניטים מג'וניה שבלבנון לעזרת 'ההגנה' כנגד הערבים והאסלאם וכנגד התערבות לבנון במלחמה בארץ. יגאל אלון החליט שהמחלקה מנוסה מספיק כדי להתחיל בהחדרת חוליות מסתערבים לארצות ערב. 'ההגנה' שלחה לג'וניה את חברי מחלקת המסתערבים עם מכשיר קשר ומכשיר מורס, לצורך איסוף מודיעין על פעילות מכיון לבנון. יעקובה האלחוטאי

היה אמור לצאת לביירות ולחבור אל חבריו שם, אך אז הביעו נשק וציוד מצ'כוסלובקיה והחלה מלחמת העצמאות. המשימה נשתנתה.

איסר בארי, אז מפקד חיל המודיעין, פנה ליעקובה וביקשו להעביר לביירות חומרי חבלה ומכשיר קשר נוסף, משימה אוונטורית למודיעין הישראלי אז. בארי תיאר ליעקובה את שאיפותיו: לחקים בביירות חוליה נוספת ולפגוע בערכים המוסלמים, להמסס, בלשינו של בארי, עם שלמה אראל, לימים מפקד חיל הים, יחד העמיסו ספינה בחוסרי נפץ ויצאו לדרך, בעוד הווגזו, ספינת המלחמה בביטוי הסקובל אז, ועליה תותח, מלווה אותם.

יעקובה נעשה לאיש חסותו של איש
הפרלמנט הלבנוני, שסבר כי יעקובה
פלסטיני, לבנוני לשעבר

הוסכם עם החוליה בביירות שתסמן בחוף את מקום הנחיתה הסיוע, אך הסימון לא נמצא. הפיקד בארץ החליט שעל הספינה, על כל יושביה וציודה, לחזור הביתה. יעקובה סירב לשוב ודרש שיוורדו אותו עם הציוד לחוף והוא לבדו יחזור, יחפור בורות ויטמן את חיסוי הנשק לחוליה שכבר בביירות. סירה הורדה ובה יעקובה (שנשא תעודת זהו פלסטינית), מקלען ושני הותרים וכן חומרי חבלה. את החוף איש מהם לא הכיר, ובידי יעקובה רק מפה אבסטורקטית ששינוי מבעד מועד. כיוון שלא ידע את מקום נחיתתו, למד סימני חוף על מנת שיוכל מאוחר יותר לכונן את החוליה הביירותית לחומרי החבלה שהטמן בחול. את הותרים שחדר מהר מאד מחשש שייתפסו ואין להם תעודות של ערבים. בעוד חבריו לסירה חתרו בחזרה לים, הוא המשיך ברגל מזרחה, לכביש ביירות-ראש הנקרה.

בתכנית המקורית היה אמור יעקובה להגיע בשעה 2:00 בבוקר לקינזו מדיטרנה, לחבור לחוליה הביירותית ולחדיע לה היכן הוטמנו חומרי החבלה ומכשירי הקשר. בחיבני שלא יספיק ברגל, החליט יעקובה "לתפוס טרספס". הוא הרים ידו ועלה לרכב הראשון שעצר וביקשו להסיעו לקינזו, שם פגש את גמליאל ושמועין חברי החוליה. הסימנים לראותו, שמעו כיצד דרש שיוורדוהו לבדו, כיצד הטמין את חומרי החבלה ומכשירי הקשר וכיצד הגיע ועוד ב"טרמפים" לביירות.

בשכונת שלאחר מכן בביירות הזמינו השלושה מרתן סליקים והטמינו אותם בבקתות עזובות של צבא המנדט הצרפתי שעזב לא מכבר. אחד כך קבעו את הסליקים מתחת לבקתות והעבירו אליהם את חומרי החבלה והציוד שהוטמנו בחוף. יעקובה שכר לו חדר בסמוך לבקתות, עזר לפני שגילה כי מאחרו היה לא אחר מאחיו של נשיא לבנון בשארה חורי, שיח' סלים בשארה. יעקובה נעשה לאיש חסותו של איש

יעקובה סירב לשוב ודרש שיוורדו אותו
עם הציוד לחוף והוא לבדו יחזור. יחפור
בורות ויטמן את חומרי הנשק לחוליה
שכבר בביירות

הפרלמנט הלבנוני, שסבר כי יעקובה פלסטיני, לבנוני לשעבר. כחסות זו קנה מוגנית והחל עובד כנהג מוגנית, וכך נהיה לנהג האישי של חבר פרלמנט בלבנון, אף שכ"פלסטיני" אסור היה לו לעבוד בלבנון. כנהג מוגנית בקו טריפולי-ביירות למד יעקובה את המסלול על בוריו והחל אוסף מידע על בתי הזיקוק בצפון לבנון.

ליירדן. כמוהם הנמל, שהיה מקום מרכזי להיכרות סחורות ונשק לסוריה ולירדן שנלחמו אז בישראל. יעקובה אף חבנו בקפידה את פיצוץ מסילות הרכבת שעברו מלבנון לירדן ולסוריה, בדרך אל-בירה. לבנון הייתה בידי של יעקובה, אך החוליה הביירונית חששה מתכניותיו ושכנעה את בארי שלא לאפשר לו להוציאן אל הפועל.

מאוחר, יעקובה הסיק את מסקנותיו על אומנות חידווח. כדעבד סיפר שלא דיווח "הביתה" עד כמה היה מעורה בלבנון ועד כמה קיבל גיבוי מהשיח' בשארה. לפיכך לא היו יכולים בישראל להעריך עד כמה ישימות היו חכניותיו.

לקראת סוף מלחמת השחרור ביקש הפיקוד בארץ מכמה חברי חוליה לבנון לצאת לדמשק. אז ניחלה ישראל מ"ס"ם שיכלל דרישה מהסורים להפנות את צבאם לעבר דמשק ולצאת ממארג' עיון. יעקובה, "נהג מונית" שקשר קשרים בגבולות לבנון, הצליח להעביר את הסוכנים לדמשק בלי חיפוש ובלי שאלות מיותרות. מאוחר יותר, הוא שדיווח לארץ על הצבא הסורי שנסוג כנראה ממארג' עיון לכיוון דמשק. הוא נשאר בין לבנון לדמשק עד תחילת שנות ה-50, תקופת הפסקת האש עם סוריה.

סיפור הכיסוי של יעקובה כנהג מונית אפשר לו חופש תנועה בין המדינות ובתוכן, ניידות שתרכזה רבות להצלחת פעילות החוליות שם. כך סייע לאחד הסוכנים שהיה במצוקה להיחלץ מלבנון ולחזור הביתה; כך סייע להעביר אמוראי עם מוקשי ים לפוצץ את הימטה של היטלר שעננה בגמל בירות, ועוד פעילות רבות.

נראה היה כי יעקובה היה "מלך" בלבנון ובדמשק - ידו בכול ויד כול בו. אך מדי פעם בפעם, סיפור, כשצפה

יעקובה בזימורה בתלבושת של ערבי מקומי

שהכילו נפט שיובא מעיראק, וכן על נמל ביירות שהיה נקודה אסטרטגית. פיצוץ בתי הדיקוק היה גובה מחיר כבד ומגביל את יכולת המוסלמים בלבנון לצאת כנגד ישראל, ולא זו בלבד אלא שהם שימשו מקור נפט גם לסוריה

סדרה ומרדך, איש נוי טובע ונוף, של מאור פנים ואהבת אדם, "שבא טוב על סקטוריון יריק" לכדיו ונב לאטוטיס האחרים בקיבוץ.
יעקובה כחן, לוחם ופסנתרן בכל רמ"ח איבריו, יישם הלכה למעשה את הערך שהתחנך עליו: "לפקודת תמיד אנחנו".

יעקובה כחן - תורם למלחמה בטרור עד סוף ימיו

בהוצאות להורג שהתחילו בכיכרות המרכזיות, נהג להסתכל בעיני הנדונים למוות ולחשוב מה יעשה הוא במצב כזה: "לא נעים להגיד, חשבותי מה אני אעשה, וכל הזמן יושב לי באיזה מקום בראש שיום אחד אני עלול להיות האיש הזה". בלבנון וברמשק היה יעקובה עדיין לוחם צעיר ורווק, אך גם מאוחר יותר כשנבחר היה בעל משפחה והתכונות אירבו לו כמו קודם בתפקידו כמסתרעב, הוא לא יותר על חובותיו למדינה, ותרומתו למודיעין הישראלי כמשימה.

תקצר היריעה מהכיל את עלילות האיש, וממילא יישארו רובן עלומות עוד שנים רבות. רק נאמר שהייתה ליעקובה חזקות "להיות שם": לבנות, דמשק, מצרים, עיראק ובאיראן. גם אחרי ששב לארץ פעל מבלי לאתר לאסוף מידע מודיעיני בחברון, בג'נין ובשכם. זמן-מה אחריו שובו ארצה נשלח מקיבוץ אלונים ללמוד חיראה בסמינר 'אורנים'. אחר כך חינך, לימד וליווה במשך שנים ארוכות את קבוצת 'אור' בדמשק.

בשנת 1965 יצא עם משפחתו לשליחות מטעם 'המוסד' באיראן, אבל למרבה הדאגה הוא נאלץ לקסוע אותה ולשוב ארצה עקב נפילת אחיו אלהן ז"ל והיסו רמי מזרחי ז"ל, אחי רעייתו מירה, בקרבות ירושלים במלחמת ששת הימים. בתחילת 1968 נקרא מהשב"כ להצטרף לשורותיו ולסייע במלחמה בפעילות חבלנית עוינת (פח"ע) שהלכה וגברה. יעקובה נעתר לבקשה והושאל מ'המוסד' לשרת בשב"כ. בשב"כ הוא סייע בהקמת יחידת החוקרים בשומרון ועמד בראשה בהמשך. תרומה חשובה ביותר הרים יעקובה למלחמה בטרור.

שנים מספר שימש יעקובה קב"ט בקונסוליה של ישראל במילט ואחריו, ב-1977, סיים את תפקידו בשירות. בשנות חייו האחרונות הועסק מעט לעת במטה המגזר הערבי בשומרון, והעומד מגילתו ומכישוריו על העובדים הצעירים שבקרביתו. בתוך כל זאת, היה איש משפחה חם ואוהב,

יעקובה כהן ז"ל

יעקובה נולד בירושלים ביום כ"ב סיוון תרפ"ד, 24 יוני 1924, להוריו בכורה ז"ל ומשה ז"ל, אח לרפאל ז"ל, אהרון ז"ל, שרה, שלמה (סולימאן) ז"ל, מלכה, בת-שבע, רמי, שושנה, אלחנן ז"ל, אביעזר, פנינה ורחל.
גדל והתחנך בירושלים, למד בבתי הספר היסודיים "תלמוד תורה אור החיים", "תלמוד תורה - מזרחי", "יד לבנים" וכן שיעורי ערב במסגרת תנועת הנוער "הנוער העובד והלומד".

"עקובה עזב את ביתו בגיל 15 וחצי ויצא להכשרה במסגרת "הנוער העובד והלומד" בקיבוץ גבעת השלושה. מקיבוץ זה נשלח לקיבוץ כנרת ובגיל 17 גויס לפלמ"ח ונסנה עם מייסדי המחלקה הערבית. בשנת 1943 התקבל כחבר בקיבוץ אלונים. "עקובה, שהשפה הערבית הייתה שגורה בפיו מאז ילדותו, על רקע משחקיו עם

ילדי השכונה הערביים, היה שותף לפעילויות מודיעיניות בארץ ובארצות שכנות. עם הכרזת המדינה והקמת צה"ל, הועברה המחלקה אליה השתייך לחס"ן ויעקובה יצא לפעילויות מודיעין בדמשק. שמה כשנה וחצי בארצות שכנות והקים שם בסיסים לפעולות המחלקה הערבית. בראשית שנות החמישים נשא לאישה את מירה והקים משפחה באלונים. נשלח ללמוד בסמינר "אורנים" והיה מחנך בקיבוץ.

בשנת 1965 התגייס שוב למוסד ועבד מרבית הזמן מעבר לגבולות המדינה.
בשנת 1967, שב משליחות בחו"ל בעקבות נפילת אחיו וגיסו במלחמת ששת הימים.
חצי שנה מאוחר יותר הצטרף יעקובה לשירות הביטחון והיה ראש יחידת החוקרים
בשומרון.

בשנת 1974, לאחר שסיים קורס קב"טים, יצא לשליחות למילנו עם משפחתו.
בשנת 1977 סיים שירותו בקהילת המודיעין ושב ל"אלונים". נבחר להיות מזכיר
הקיבוץ לקדנציה של שלוש שנים ולאחר מכן עבד בנוי.

בשנת 1983 נבחר להיות אחד ממדליקי המשואות בפתיחת חגיגות יום העצמאות,
של מי שייצגו את גבורת ישראל.

בשנת 2002 שב לעבוד בשירות, כגימלאי. שלט בשפות עברית, ערבית, ספרדית
ופרסית וכן, חלקית, באנגלית ובאיטלקית.

רבות מעלילותיו של יעקובה תישארנה עלומות עוד ימים רבים.

יעקובה נפטר ביום י"ז תשרי תשס"ד,

13 אוקטובר 2003.

בן 79 היה במותו.

הניח אישה, בת - נגה, שני בנים - רז ורותם ובן

סאומץ - ברוך, תשעה נכדים, שני אחים ושש אחיות.

קבור בבית העלמין בקיבוץ אלונים.

יהי זכרו ברוך